

ОГЛЯДИ. РЕЦЕНЗІЇ

Іван МІСЬКОВ,
*доцент кафедри культури
та соціально-гуманітарних дисциплін
Закарпатської академії мистецтв,
кандидат історичних наук*

Рецензія на книгу:

Світлицець Андрій, Канайло Сергій. Свято-Архангело-Михайлівський монастир у селі Драгово-Забрід. – Ужгород: Гражда, 2009.

Осягнення духовності завжди давалося нелегко, особливо в друкованому слові. Сьогодні ми переживаємо новий монастирський ренесанс, відновлення чернечого життя, але, на жаль, не знаємо своєї місцевої церковної історії, котра є невичерпним джерелом духовності. І таких світських і духовних дослідників одиниці, але серед них чільне місце займають історики-краєзнавці Андрій Світлицець та Сергій Канайло та їх книга про Драгівський монастир. Гортаючи сторінки цього видання, дивуєшся невтомній праці авторів-дослідників, котрі зробили все можливе, щоб до читача дійшла праця, яку хочеться перечитувати і ще раз перечитувати.

У вступі автори ознайомлюють нас із географією місцезнаходження монастиря та його спорудами, куди потрапляючи, відчуваєш благодатну атмосферу історичного часу XV ст., коли заснуються та виникають нові поселення, а разом із ними і духовні православні обителі комітату Мараморш (Марамуреш) в Угорському королівстві, пов'язаних із синами легендарних воєвод Балки і Драга. Вони пустили своє дворянське коріння, котре розрослося у Європі. Усі чотири розділи зазначеної книги проникнуті духом монастирської історії – від початку його заснування та сьогодення.

Оскільки немає точної дати заснування Драгівського монастиря, то можна припустити, що обитель існувала ще у давні часи. Той факт, що монастир був заснований дворянами, заслуговує на велику увагу. Варто відзначити кропітку роботу авторів, які донесли нам відомості про покрайні записи церковних видань, де також містяться дані про монастир. Звичайно, є дуже актуальним питання про юрисдикцію духовної обители, а цінним реконструкції будівлі – малюнок М. Приймича із зображенням монастиря, згідно з описом 1749 р. та картина ієромонаха Варнави (Щербана) «Драгівський монастир у 18 столітті». Саме автори піднімають проблемне питання, про те, що після 1761 року їм не вдалось знайти повідомлень, які б «вистілювали подальшу історію монастиря», закладаючи підвалину нерозгаданої таємниці його долі наприкінці XVIII – початку XIX ст., про що, ми сподіваємось побачити у другому доповненому виданні про Драгівський монастир.

Найбільшим у книзі за обсягом є другий розділ про відновлення та розвиток обители до її закрит-

тя у 1960 р. Заслуговує на увагу збір історій по групах очевидців і ктиторів щодо відбудовування та функціонування скиту, його соціально-економічна діяльність, нелегкі кроки боротьби за виживання під час «добровільної колективізації», його розширення та розростання до ліквідації. Навіть після закриття обители та діяльності піонерського табору до цього місця не заріс духовний шлях. Сюди приходили бабусі зі своїми нащадками, показуючи монастирські місця. Звичайно, що в літній період їх не впускали на територію табору в буденні дні, але під час відкритих дверей для батьків, можна було спостерігати літніх бабусь зі своїми онуками, котрі захоплено слухали розповіді біля огороженої кам'яної квіткової чаші. Серед відпочиваючих дітей були такі, які молилися вранці та ввечері, сторонячись усіх допитливих. Тоді в СРСР відбувалась «перебудова», що свідчило про грядущі зміни. І вони настали та завершилися відродженням монастиря завдяки порозумінню тогочасних державних органів влади з єпархіальним управлінням. За два десятки років відбулось справжнє преображення Свято-Архангельського Михайлівського монастиря у селі Драгово-Забрід завдяки невтомній праці церковної влади, духовникам, настоятельниці та насельниць монастиря, ктиторам, простим вірникам і всім тим, кому небайдужа доля обители: головний Свято-Михайлівський храм, церква на честь однойменної ікони Божої Матері «Живоносне Джерело» та інші монастирські будівлі.

Також окремо заслуговують на увагу біографічні розповіді авторами книги про духівників і настоятельниць монастиря, введення вперше в науковий обіг унікальних державних та єпархіальних документів, вміщених у додатках, перекази та легенди про Драгівський монастир. У книзі надруковані рідкісні чорно-білі та кольорові світлинні – своєрідні фотографічні міні-літописи про історію обители.

І на завершення, представлене видання є дуже цінним і корисним для всіх, кому небайдужа історія одного із найдревніших православних монастирів на Закарпатті.

*Рецензія надійшла до редколегії
30 грудня 2015 року*